

Krátké shrnutí projektu a jeho výstupů

Popis problému

Přestože od 1. ledna 2021 zákon o zadávání veřejných zakázek zavedl povinnost sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání, stále nedochází k systematickému a plošnému uplatňování alespoň základních socioekonomických a environmentálních témat v rámci veřejných nákupů. Je nutné dále uvést, že textace povinnosti uplatňování nových zásad, tak jak je v současné době v zákoně formulována, neposkytuje prostor pro jednoznačný výklad a pro dostatečně bezpečný postup zadavatelů, kteří mohou při postupu dle nových zásad vnímat právní nejistotu. Současně u zadavatelů přirozeně dominuje důraz na formální správnost/právní proces a díky nedostatečným kapacitám mají nízkou motivaci dělat něco „navíc“, co není jasně určeno, a tedy nemají právní jistotu, jak k jednotlivým řešením přistoupí kontrolní orgány.

Cíl projektu

Ministerstvo pro místní rozvoj si jako gestor zákona o zadávání veřejných zakázek stanovil cíl nalézt jednoduše aplikovatelný nástroj, který by sloužil zadavatelům a vedl by svým jednoduchým využitím v praxi k plošnému uplatňování principů odpovědného, environmentálního zadávání a inovací ve veřejných nákupech. Tento nástroj by měl přinést zadavatelům právní jistotu jednoznačného výkladu, což by zaručovalo dostatečně bezpečný postup.

Výsledky projektu

Z hlediska bariér rozvoje udržitelnosti ve veřejných nákupech vyplynulo, že vedle bariér jako je obava z nejednotného výkladu kontrol, administrativní náročnost, neochota cokoli měnit, existuje silná právní nejistota, „co je udržitelnost“. Nejsou si jistí, která řešení jsou opravdu ta, která jsou např. šetrnější k životnímu prostředí a současně v souladu s principy 3E. **Zadavatelé tedy volají po jednotných standardech, řešeních, příkladech, které budou dávat zadavatelům právní jistotu bezpečného postupu a kontrolním orgánům na druhé straně vodítka pro jednotné rozhodování.**

Z rešerše praxe v Rakousku se potvrdilo, že pokud jde o uplatňování udržitelných řešení ve veřejných nákupech, pro jeho podporu a rozvoj je potřeba soubor opatření a institucionální nastavení v souvislosti se systémem centrálních nákupů, podporu vzdělávání a profesionalizace osob zodpovědných za veřejné zadávání, ale zejména **jednotný soubor konkrétních a jednoduše aplikovatelných minimálních standardů udržitelnosti, který bude i ve fázi kontrol poskytovat právní jistotu zadavatelům, protože tyto budou i ze strany dohledových a kontrolních orgánů jako standardizovaná udržitelná řešení jednotně akceptována.**

Se zapojením široké škály stakeholderů **jsme zpracovali a vydiskutovali ve vybraných komoditách, konkrétně pro nákup kancelářského papíru, služby ostrahy a úklidové služby, minimální standardy udržitelnosti, které jsou svým jednoduchým převzetím do praxe nástrojem pro rozšíření sociálních a environmentálních podmínek a kritérií do široké praxe veřejných nákupů se skutečným dopadem.**

Výsledkem projektu jsou nejen minimální pilotní nepodkročitelné standardy, ale zejména klíčové faktory úspěchu, které jsme v průběhu realizace ověřili. Jedná se zejména o:

- Ověření skutečných bariér/problémů;
- Vysvětlení účelu/smyslu opatření;
- Zapojení všech stakeholderů včetně trhu.